

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrletna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Nove draginjske doklade.

Generalna direkcija drž. računovodstva je izdala finančnim delegacijam glede izplačevanja novih doklad sledeča navodila:

V Službenim Novinama broj 54 od 10. tek. meseca publikovan je »Zakon o dodacima na skupoću državnih službenika gradjanskog i vojnog reda, penzionera i penzionerki«.

Saobrazno propisu čl. 41 »Zakona o budžetskim dvanaestinama za mesece mart i april 1922 god.« izvršenje pomenu-tog zakona o dodacima na skupoću ima otpočeti 1. aprila ove godine, a sa razloga, što za to ranije nije bilo budžetske mogućnosti.

U cilju jednobrazne i što pravilnije primene ovog zakona generalna direkcija državnog računovodstva smatra za potrebno, da još odmah skrene pažnju svima nadležnostima i ustanovama, koje će ga izvršivati, na sledeće:

Ovaj zakon, kojim se zamenjuju svi do sada važeći propisi, na osnovi kojih su vršene isplate dodataka na skupoću državnim službenicima i penzionerima-kama, u glavnom zadržao je iste principe, koji su i do sada važili. Učinjene su izvesne izmene i dopune, u koliko se to pokazalo za potrebno, a naročito sa razloga, što se njegovo važenje rasprostire na celu teritoriju naše kraljevine, na koje su do sada u ovom pogledu važili različiti propisi.

Kad se pročita ovaj zakon prvo, što pada u oči, jeste: da je on stupio u život još od 1. januara ove godine, dakle pre nego što je i publikovan. Medjutim ovo ne treba shvatiti, kao da zakon ima retroaktivno dejstvo u opšte i da se prema tome imaju po njemu revidirati sve do sada izvršene isplate na ime dodataka na skupoću računajući od 1. januara tek. god. Na

protiv, sve do sada izvršene isplate na ime ovih dodataka, a koje su učinjene saobrazno do sada važećim propisima, imaju se likvidirati kao izdaci, pravilno učinjeni. Važenje ovog zakona u stvari otpočinje 1. aprila ove godine, i svi njegovi propisi od toga dana imaju se striktno primenjivati, što se jasno vidi iz druge rečenice stava 1., čl. 52. istog zakona. Počev od 1. aprila pravo na dodatke na skupoću državnih službenika i penzionera — ki cenice se po ovom zakonu, i za one, za koje se bude našlo, da i po ovom zakonu zadržavaju pravo na ove dodatke, povećanje ovih dodataka učinjeno ovim zakonom važi od 1. januara ove god. i samo u toliko ovaj zakon ima retroaktivno dejstvo. Od onih pak, koji su po do sada važećim propisima imali prava na prijem ovih dodataka do kraja marta ove god. neće se tražiti, već će im se samo obustaviti njihova dalja isplata računajući od 1. aprila ove god. Do sada je bilo svega dve vrste dodataka na skupoću: lični i porodični. Ovim zakonom uvedena je, i to za sve pokrajine i treća vrsta pod nazivom »dodaci na stan«. U stvari svi ovi dodaci padaju na teret jedne i iste budžetske partije. U kojim mestima postoje »dodaci na stan« predviđeno je u čl. 3. zakona.

U členu 4. zakona predviđeno je: »redovni i vanredni profesori univerziteta dobivaju lične dodatke na skupoću za 75%, a docenti i asistenti za 50% već, nego drugi činovnici sa istom godišnjom platom u istom mestu službovanja«. Ovo povećanje računa se samo na lični dodatak, ne uzimajući u obzir porodični i eventualni dodatak na stan.

U čl. 5. pod »aktivnim državnim činovnicima«, kod onih koji su postavljeni po zakonima Srbije i Crne gore podrazumevaju se samo oni, koji su ukazom postavljeni. U istom članu pod »činovničkim praktikantima van Srbije i Crne

gore, avskultanti itd.« ne treba razumeti, da su to praktikanti — zvaničnici, koji su postavljeni po propisima Srbije i Crne gore, a za koje u pogledu količine dodataka važi propis čl. 6. zakona.

U čl. 18. pored ostalog predviđeno je, da penzioneri i penzionerke, koji uživaju ličnu penziju a penzionisani su po navršetku potpunih godina službe, dobivaju dodatke na skupoću u svemu kao i aktivni službenici onoga položaja, sa koga su penzionisani. U ovom slučaju u potpune godine službe ne uračunavaju se ratne godine u duplo, već prosto, t. i. svaka ratna godina u jednu a ne u dve. Prema tome ova se beneficija odnosi samo na one penzionere, koji su penzionisani po navršetku potpunih godina redovne službe.

Čl. 20. ne odnosi se na onu decu, koja su bez oca i majke, a koja primaju po propisima Srbije i Crne gore. Za njih važi propis člana 33. ovog zakona.

U čl. 24. pooštreni su dosadani uslovi u pogledu prava na prijem porodičnih dodataka na srodnike iz tač. 6. i 7. istog člana. Tu se kao nov predviđa: da onaj službenik, koji bi imao sopstvenog imanja ili prihoda, na koji se plaća više od 5 dinara godišnje neposredne poreze (neračunajući u to platu ili penziju koju prima), takodje nema prava na porodični dodatak na dotične srodnike, bez obzira što su ti srodnici sirotnog stanja, s njime zajedno žive i on ih stalno izdržava.

Skreće se pažnja na odredbu al. 3., čl. 25., po kojoj penzionerima penzionerkama i licima, koja primaju milostinju, pripada pravo na dodatke na skupoću onoga mesta, u kome su bili sa službom u momentu penzionisanja odnosno mesta, o kome su stalno stanovali u momentu zadobijanja milostinje. Ako bi se penzioner(-ka) ili lice, koje uživa milostinju preselio u mesto, u kome po ovom zako-

LISTEK.

Dr. FR. Z.:

Kako je bilo dalje.

(Nadaljevanje.)

Ko se je nekaj časa po tistem, ko mu je bil Schwarz tako rekoč pokazal vrata, vendar zopet osokolil, da je prišel pogledat v pisarno, je dobil pri svoji mizi že naslednika. Schwarz mu je s triumfujočim obrazom pripomnil: »Herr v. Sch., sie sehen, dass für sie kein Platz hier ist!« Pospravil je svoje stvari in šel v Ljubljano prosit za premostitev.

Njegov naslednik je bil veseljaški L., ženijalen človek, izboren govornik, toda

povsem nezanesljiv v službi. Če nam je Schwarz povedal: »Jutri pojdem v Trst!« pa mojega dobrega kolege drugi dan prav gotovo ni bilo v pisarni. Toda zgodilo se je včas, da si je Schwarz premislil in ni šel v Trst. Ko sem se ga najmanj nadjal, pa je stopil v pisarno. Opazivši, da je sedež pri sosednji mizi prazen, je vprašal: »Kje je pa L.?« »Mora biti kaj bolan!« »O kajpakda, bolan!« In proti slugi obrnjen je zaukazal: »Ogrizek, pojdite po gospoda komisarja!«

Sluga je vzel svojo kučmo pa se odzibal z izrazom v obrazu, kakor bi naprej vedel, da bo njegova pot brezuspešna. In res, ko se je čez nekaj časa vrnil, je sporočil malomarno: »Gospod komisar spi!« »Zakaj ga niste vzbudili?« — »Sem jih, pa so me zapodili!«

To se je redno ponavljalo, kadar se je zgodilo, da je Schwarz opustil svojo nameno, iti v Trst. In tako je prišlo kar samo ob sebi, da sta si bila Schwarz in L. kmalu navzkriž in sicer tem bolj, ker je L., dasi talentiran, kakor sem že omenil, službo prav občutno zanemarjal. Schwarz kmalu tudi njegovim delom ni več zaupal in začel je prinašati vse meni, kar je bil od njega dobil v aprobacijo, češ, naj jaz pregledam, če je v redu. Pri tem sem se često prepiral, da njegove rešitve niso v skladu z vsebino spisa in da se ni poglobil v stvar tako, kakor bi se bil moral. Temu se tudi čuditi ni, ker je prišel malokdaj trezen v pisarno, ali pa nikoli.

Ko sem mu nekoč potožil, da nisem vso noč zaspal, se je nasmehnil in rekel: »Ti, jaz tudi ne!« Jaz sem ga pomilovaje

nu takvim licima pripadaju veći dodaci na skupoću, ne stiču se po pravu na ove veće dodatke, već zadržavaju one, koje su do tada imali. Ako se presele u mesto, u kojima pripadaju manji dodaci na skupoću, dobivaju dodatke na skupoću toga mesta.

Propis čl. 27. odnosi se samo na one penzionere, koji su penzionisani posle navršenih 20 godina **redovne službe**, a ne i za one, koji ih sa ratnim godinama imaju toliki broj godina za penziju.

U čl. 28. tač. 3. »siročad državnih službenika« podrazumevaju se samo ona siročad, o kojima je reč u čl. 20. ovog zakona.

U čl. 32. predviđene su nove odredbe, kojih po dosadašnjim propisima nije bilo, i to:

U tač. 1. priznato je izuzetno pravo na porodični dodatak za kćer i posle navršenih 16 godina, ako je dotični službenik ili penzioner udovac i kći mu vodi kuću.

U tač. 3. produženo je pravo na porodični dodatak na dete do 26. god., ako se redovno školuje, a školu nije moglo ranije završiti zbog službovanja u vojsci.

U čl. 33. poslednji stav, uneta je takodje nova odredba, koja do sada nije bila, a po kojoj se muškoj deci bez oca i matere, koja bi po punoletstvu izgubila pravo na prijem penzije, ima isplaćivati po 10 Dinara dnevno, pod uslovom da su na školovanju i bez ikakvih prihoda i to do završetka školovanja a najdalje do navršene 25 godine života. Ovo ne važi za siročad državnih službenika iz čl. 20. ovog zakona.

U čl. 37., tač. 3. kao novo predviđeno je: da i onaj službenik ili penzionar, koji odvojeno živi od žene, koja nije državni službenik niti penzionarka, ima pravo na porodični dodatak na decu, koja žive kod matere, no s tim, da se taj dodatak isplaćuje ženi.

U čl. 39. učinjena je izmena u dosadašnjim propisima u toliko, što se državnim službenicima na bolovanju priznaje pravo na dodatke na skupoću za vreme od jedne godine dana mesto za 6 meseci. Ako se desi slučaj, da je jedan službenik bio na bolovanju duže od 6 meseci i usled toga pravo na dodatke na skupoću izgubio 1. januara ove god., neće mu se isplaćivati dodaci na skupoću od dana, od koga je po dosadašnjim propisima pravo na iste izgubio pa do 1. januara 1922 god., no što ovaj zakon stupa na snagu od 1. januara tek. god. Ako je i posle 1. januara 1922 god. ostao i dalje na bolovanju, isplaćivaće mu se dodaci na skupoću po propisu ovog zakona, no s tim, da ukupno vreme bolovanja, za koje je dobio dodatke na skupoću, ne može biti duže od jedne godine dana. Ako pak državni službenici ostanu na bolovanju duže od godi-

pogledal, on pa se je zakrohotal in pojasnil: »Ker sem notri dozdej krokall!« Schwarzu je moral nekdo povedati, kaj počenja in dal je bržčas orožništvo nalog, da pazi nanj, kakor nekda glavav Rus glede mene, samo z nekoliko večjim uspehom.

Če je stopil zjutraj Schwarz v pisarno, je bilo prvo, kar je storil, da se je obrnil proti mizi mojega kolege in rekel: »Gospod L., sinoči ste tam in tam popivali.« L. je zardel in debelo pogledal. Čudil se je, od kod to ve, in tudi meni se je čudno zdelo. Zvečer pa je šel L. v drugo gostilno. A Schwarz ga je drugo jutro pozdravil z besedami: »No, sinoči ste pa enkrat tu popivali!« In začudenje L.—jevo je bilo še večje.

(Dalje prih.)

ne dana, onda im prestaju teći dodaci na skupoću aktivnih službenika i isplaćivaće im se dodaci na skupoću kao da su penzionisani i to samo onim, koji su po opštim propisima stekli pravo na penziju; u protivnom obustaviće im se dalja izplata svih dodataka na skupoću.

U drugom stavu čl. 39. predviđen je i jedan izuzetak za one, koji su bili ranjeni i postali bolesni prilikom vršenja službe po zakonu o zaštiti javne bezbednosti. Oni imaju pravo na potpune dodatke na skupoću za sve vreme lečenja.

Članom 49. produženo je važenje dosadašnjih odredaba o dodacima na skupoću onim licima, koja ovim zakonom nisu obuhvaćena, a do sada su primala dodatke na skupoću iz državne kase.

Isplata dodataka po ovom zakonu ima se izvršiti saobrazno čl. 41. zakona

Ferdo Čermak (Ljubljana):

Beda javnih nameštencev.

Beda javnih nameštencev v naši državi dobiva katastrofalen značaj. V primeri z naraščajočo draginjso so plače malenkostne.

To pomanjkanje jugoslov. jav. nameštencev je gotovo največje izmed vseh novih držav, všteti tudi ono razkrinkano bedno Avstrijo.

Naša, skoraj čisto agrarna država, proti kateri so se prej sosedne države, posebno stara Avstrija gospodarsko bojevale in kateri se je zabranjeval izvoz življenskih produktov na korist domačih producentov, je postala po nesmotreni gospodarski politiki naših mogotcev plen neusmiljenih dobičkarjev, verižnikov in navijalcev cen kakor nikjer drugod.

Čitamo, da padajo na Dunaju cene mesa in moke zaradi preobilnega uvoza; pri nas pa nasprotno cene vsak teden stalno naraščajo.

Gotovo je, da ima v vsaki državi domači denar veliko višjo nakupovalno moč ne glede na valutne razmere.

Samo nam prirokujejo t. j. povišujejo cene pri vsaki priliki spremembe tujih valutnih razlik.

v Jugoslaviji

ima prejemkov 4684 K mesečno in plača

za 1 kg moke	27 K = 0.58% mes. pl.
za 1 kg ržn. kruha	20 K = 0.43% mes. pl.
za 1 kg krompirja	5.60 K = 0.12% mes. pl.
za 1 kg masti	95 K = 2.02% mes. pl.
za 1 kg slaninje	90 K = 1.92% mes. pl.
za 1 kg masla	160 K = 3.42% mes. pl.
za 1 kg sladkorja	64 K = 1.37% mes. pl.
za 1 kg riža	44 K = 0.94% mes. pl.
za 1 kg govedine	46 K = 0.98% mes. pl.
za 1 kg preš. m.	70 K = 1.50% mes. pl.
za 1 kg koštruna	36 K = 0.77% mes. pl.
za 1 kg kislo zelje	14 K = 0.30% mes. pl.
za 1 liter mleka	11 K = 0.23% mes. pl.
za 1 kos jajce	9 K = 0.19% mes. pl.
za 100 kg drv	56 K = 1.20% mes. pl.

skupaj 748 K 15.97% mes. pl.

dalje

1 obleka	4000 K = 85.40% mes. pl.
1 klobuk	800 K = 17.08% mes. pl.
1 par čevljev	900 K = 19.21% mes. pl.
1 srajca	450 K = 9.61% mes. pl.
1 par nogavic	80 K = 1.71% mes. pl.
1 ovratnik	30 K = 0.65% mes. pl.

skupaj 6260 K 133.66% mes. pl.

iz tega sledi, da plača naš uradnik za navedene najbolj nujne potrebe za prehrano v naši agrarni državi 15.97%, če-

o budžetskim dvanaestinama za mesec: mart i april 1922 god. (»Služb. Novine« od 28. februara 1922 god., br. 45a)l.

Skreće se pažnja na propis stava 3., čl. 41 zakona o budžetskim dvanaestinama za desec mart i april 1922 god., po kome je priznato povećanje za 50% ličnog i porodičnog dodatka na skupoću, predviđenog ovim zakonom svima činovnicima i službenicima, koji su sa službom u mestima na teritoriji pod okupacijom talijanske vojske, a koja po rapalskom ugovoru imaju pripasti kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, s tim, da ovo povećanje važi od 1. marta 1922 god.

Za davanje svih objašnjenja u pogledu primene ovog zakona ovlašćen je po čl. 51. gospodin ministar finansija.

Celo vodilni državnik je izjavil, da je njegova prva dužnost skrbeti za to, da naš producent dražje prodaja. To se pravi, da se nakupovalna moć domaćega denarja zmanjša. To pa pridno posnemajo naši, ne toliko producenti, ampak preku-povalci in verižniki.

To je vzrok, da se nikjer ne čujejo obupni glasovi javnih nameštencev tako glasno in tako upravičeno, kakor ravno v naši državi. Koliko pa ostane sramežljivo utajenega obupa iz skrbno čuvanega uradniškog ponosa iz prejšnjih časov!

Na Čehoslovaškom se je pojavila tudi nezadovoljnost zaradi prenizkih plač državnih nameštencev. Nevolja se je sedaj podelila na temelju obvezne obljube vlade, da se razmere nanovo uredi v pomladanskom zasedanju parlamenta po-stavnim potom.

In vendar so naši tovariši v Češko-slovaški veliko na boljšem, kar se tiče življenskih razmer, kljub temu, da je Češko-slovaška industrijalna. Jugoslavija pa skoraj čisto agrarna država.

To jasno potrjuje naslednja primerna tablica. Kot srednji tip nai služijo prejemki drž. uradnika IX. čin. razr. zadnje plačilne stopnje s 3 nepreskrbljenimi otroki.

v Češkoslovaški

ima prejemkov 2107 KČ mesečno in plača

5.— KČ =	0.24% mes. pl.
5.40 KČ =	0.26% mes. pl.
2.— KČ =	0.09% mes. pl.
22.— KČ =	1.04% mes. pl.
22.— KČ =	1.04% mes. pl.
40.— KČ =	1.90% mes. pl.
7.60 KČ =	0.36% mes. pl.
5.— KČ =	0.24% mes. pl.
14.— KČ =	0.66% mes. pl.
20.— KČ =	0.95% mes. pl.
12.— KČ =	0.57% mes. pl.
5.— KČ =	0.24% mes. pl.
3.50 KČ =	0.17% mes. pl.
1.50 KČ =	0.07% mes. pl.
32.— KČ =	1.52% mes. pl.

197.20 KČ = 9.35% mes. pl.

dalje

1000.— KČ =	47.46% mes. pl.
100.— KČ =	4.75% mes. pl.
200.— KČ =	9.50% mes. pl.
100.— KČ =	4.75% mes. pl.
7.50 KČ =	0.36% mes. pl.
10.— KČ =	0.48% mes. pl.

1417.50 KČ = 67.30% mes. pl.

škoslov. tovariš v industrijalni državi samo 9.35%, za obleko pri nas 133.66%, v Češkoslov. 67.30% svojih mes. prejemkov.

Ako bi se imeli prejemki našega uradnika zenačiti z onimi češkoslovaškega uradnika glede nakupovalnih sorazmer prehranjevalnih potrebščin bi moral prejeti 7996 K mesečno, glede obleke pa ravno še enkrat toliko kakor ima sedaj t. j. 9368 K.

To, kar se nam obeta za 1. april, je povsem nezadostno in tudi ne zadrži propada držav. uradništva, ako se ne presnuje gospod. politika države. Ponavljamo s povdankom besede g. dr. R. K.:

»Koliko služabnikov pa se bo našlo na svetu, ki bi blagorovali gospodarja, čeprav ta pripušča, da lakote umirajo? Človek, ki ga tare vsakdanja skrb, ki ne ve, kako bo jutri živel, ki leze dan na dan globlje v dolgove, izgubi zdravo razsodnost, izgubi ideale in postane za pozitivno, ustvarajoče delo nesposoben. Pač pa se njegova nezadovoljnost prenese na vse, ki čutijo z njim in zavzame tako vedno širše kroge.«

To se že uresničuje, in za to kličemo: Kdor more, reši se!

H. D. Ljutomer):

Reduciranje in vpokojenci.

Kakor slišimo, se je že pričelo z reduciranjem državnega nameščenstva, — toda na način, ki presega vse meje človečnosti.

Omenjeno reduciranje se mora izvršiti in naj se izvrši, — toda človeško. Reduciranje pa se baje vrši na ta način, da se starejši, torej že onemogli nameščenci kratkomalo upokojajo, — to je, postavlja jo pred vrata.

Divjaki — in to samo barbarski — so svoje stare, onemogle ljudi klali in žrli, — torej se jih niso samo iznebili, temveč so jih tudi rešili vse nadaljne muke in trpljenja.

Državni nameščenec, ki je vse svoje življenje služil državi in s tem celokupnosti človeške družbe, človek, ki je za blagor družbe žrtvoval vse, kar premore, svojo delavno silo, svoj razum, ki si ga je po večini z gladom in trpljenjem pridobil v dolgi vrsti let, tisti človek, ki je iz ljubezni do poklica in s tem do človeške družbe žrtvoval možnost boljšega gmotnega življenja in danes kljub temu, da zaradi nezadostne plače izstradan omaguje, iz gole ljubezni do domovine in težko plačuje zadnje državno posojilo, — se pa kratkomalo upokoji in se z malo napitnino »penzijo«, postavi pred vrata in — hajdi!

Kaj je na tem, ako tudi poginejo on, žena, otroci, svojci — torej cela vrsta državljanov, ki so tudi udje človeške družbe in z nameščencem sotrpini-žrtve, za to človeško družbo!

Sedaj pa se vprašajmo, ali tako reduciranje nameščencev ni barbarski zločin, ki je slabši od onega zgoraj omenjenega divjaškega barbarstva, kjer so sicer starega onemoglega — a samo tega — odstranili, — a obenem so ga tudi rešili nadaljnega trpljenja!

Vprašajmo se, ali je naša civilizacija že padla pod nivo onih divjakov s tem, da se z upokojitvijo na prej omenjeni način ugonablja kar cele obitelji, cela vrsta sohranjenj.

Nameščenec, ki je vse svoje življenje žrtvoval človeški družbi in ni imel ne časa, ne prilike, ne pravice, si na oderuški način prisvojiti kapitale, od katerih bi sedaj zajemal, ima sveto pravico, zahtevati, da se rešujejo vprašanja, ki se tičejo njegovega obstanka, »človeški«. Zato prosimo in zahtevamo, da se vodstvo Zveze državnih nameščencev kot vez med nameščenci in vlado zavzame takoj

za svoje ude in odločno zahteva pri vladi, pri vseh merodajnih mestih in faktorjih:

1. Vsak zdrav nameščenec se naj vpraša prej, ali je voljen stopiti v pokoj ali ne? (Mnogo je takih, ki se bodo prostovoljno javili).

2. Vsak nameščenec, ki se upokoji, mora dobiti najmanj 6 mesecev še nadalje od dneva upokojitve vse svoje aktivne prejemke, da si more v tem času svoje razmere urediti in si event. poiskati drugega zaslužka.

Draginja raste od dne do dne in noben aktiven nameščenec, še manj pa upokojenec, niti višjih plačilnih razredov, ne more s svojimi sedanjimi prejemki živeti — niti ne životariti na pošten način. Nadomestilo pomanjkanju, to je primeren zaslužek pa takega izmozganega nameščenca ne čaka na cesti in dobro ga mora iskati, predno ga najde.

3. Vsak nameščenec, ki se upokoji, naj dobi, če prosi, primerno brezobrestno državno posojilo, da poplača dolgove, ki so mu narastli vsled druginje. To posojilo se naj vrača tako, da se mu odteguje od mesečne vsote njegovih prejemkov znesek, ki ne sme presegati 10% teh prejemkov.

4. Vsak upokojenec mora biti deležen vseh nadaljnjih ugodnosti, ki jih bodo deležni tudi upokojenci po svoječasni novi pragmatiki. Pragmatika se mora izdelati tako, da dobi vsak upokojenec po svojih službenih letih enake percentualne prejemke od vseh prejemkov nameščencev iste vrste.

5. Vlada naj ukrene odločno in energično vse potrebno proti vedno rastoči druginji — da s tem reši bedno prebivalstvo, nemeščence in državo pogina.

F. R. (Ptuj):

Še enkrat — uradne ure

Skoraj nekaj neverjetnega! V štev. 7. »Našega Glasla« se je oglašil tovariš ter protestiral proti zahtevi po nepretrganih uradnih urah od 8.—14. Upa si celo trditi, da »so to le želje posameznikov, nikakor pa ne večine uradništva.« Da, ogorčen je celo, da se rabi papir »Našega Glasla« za to vprašanje. To je kuriozum prve vrste! Malo, da mi ni sapa obstala, takoj se mi je zasvitalo, da dokler obstajajo med uradništvom taki kontrasti, pač daleč ni misliti na enoten nastop in na ugodnejše razmere uradništva. Le v velikem razdalju bomo capljali za drugimi stanovi. Dokler ne prešine slehernega javn. nameščenca ideja »pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal,« dokler bomo čakali na pečene golobe, dotlej smo pač obsojeni na životarjenje. Medtem ko drvijo vsi stanovi naprej, zaostaja javni nameščenec.

Uvedba nepretrganih uradnih ur, to je pridobitev koliko mogoče prostega časa, je tako živa potreba vsakega modernega nameščenca, da ne sme biti o tem niti najmanjšega dvoma. Strah in groza me popadeta vsekdar pred mislijo: 35 let moraš služiti — najlepšo dobo življenja — dan za dnem (izvzemši nekaj nedelj in malenkostnega dopusta) od ranega jutra do poznega večera v zaduhlih sobanah, vsak dan iste 4 stene, isti uradni prah itd. — sedé ves dan.

Komaj zjutraj vstaneš, že letiš v pisarno, in ko prideš iz pisarne domov, je že čas iti spat. Vsak dan ista slika, isto življenje! Tako življenje mora napraviti iz človeka top stroj, stroj brez duše, enostranskega človeka - flegmatika, ki se v svoji letargiji končno uda pijančevanju in drugim strastem, ki živi torej brez vsakih idealov.

Na drugi strani slabša taka služba fizično stanje od dne do dne in izpostavlja telo raznim boleznim, kakor jetiki, živčnim in srčnim boleznim. Tega nedostatka sicer ne čutijo toliko bivši voj. certifikatisti, ki imajo z izpolnjeno službeno dobo k večjemu 10 do 20 let pisar. službe za seboj, medtem ko so ves prejšnji čas imeli prilike dovolj, si svoje telo pri vojaštvu itd. skoz in skoz utrdili. Druga je pa pri nameščencih, ki so takorekoč iz šolskih klopi presedlali na pisarniške stole, ki so skoraj ves svoj telesni razvoj prebili sedé. Neglede na to, da od teh sploh malo doživi 35 službenih let, kažejo mnogokrat pravcate karikature, inklinirajo vsaki mogoči bolezni; vsak veterček jih je v stanu vreči v posteljo. To so tiste prednosti vsednevnega službovanja, ki jih vsak od nas, posebno nižjih, čuti.

Čisto kaj drugega pri nepretrganih ozir. skrajšanih uradnih urah. Tu je mogoče izvajati znani »mens sana in corpore sano«. Tu je mogoče si privoščiti ob lepem vremenu daljši izprehod v svežem zraku, skrbeti za uspevanje telesnih organov, se posvetiti knjigi, umetnosti, raznim športom, kopanju na zraku, solncu in se baviti tudi z različnimi drugimi koristnimi panogami gospodarstva. Vse to bo na eni strani v sedanjih izredno slabih časih javn. nameščencem pripomoglo k izboljšanju materialnega položaja, na drugi strani pa jim izboljšalo zdravje in lepšalo življenje ter marsikaterega odvrnilo od pogubonosnega pijančevanja. Tudi bi bilo omogočeno, se intenzivneje udeleževati v različnih kulturnih in prosvetnih društvih. Ob slabem vremenu bi si širili duševno obzorje s čitanjem knjig in časopisov, ali pa bi reševali ev. zastanke v pisarni. Pri takem načinu življenja bi se potem drug dan zopet sveži in z novimi ambicijami posvetili uradu ter s podvojenimi močmi izvrševali uradniški poklic.

Odločno moram ugovarjati trditvi, da so nepretrgane ur. ure le želje posameznikov. Vsi, s katerimi sem diskutiral o tem vprašanju, so jadikovali nad dose-danjim nedostatom v tem oziru. Izjemo dela le nekaj zakrknjenih birokratov, ki ne poznajo kulturnih potreb in jim je še šurna doba za reprezentacijo njihove, sicer nezaslužene »vzvišenosti« prekratka; drugi se zopet hodijo pozimi v pisarno gret in imajo ondi brezplačno luč.

Da bi radi odpadka 1 ali 2 popoldanskih ur trpel urad in delo, je bajka. To nam kaže tudi praksa pri uradih, kjer se je uvedel gurni sistem. Sicer pa obstoja ta sistem že v vseh modernih državah. Tu je treba ravno upoštevati psihološki moment in dejstvo je, da zdrav in duševno svež človek mnogo več napravi, kakor pa bolehen ali pa duševno top, kar je celo eksperimentalno dokazal učenjak Taylor. Nesmisel pa je metati prometno in drugo uradništvo v en koš.

Komur pa želodec samo ob 12. prebavlja, ta si naj izprosi individualno izjemo, ki se mu bo gotovo tudi dovolila.

Tudi v ostalem se strinjam s pripombo gosp. urednika.

Ne bodimo torej lastni grobokopi! Otresimo se konservatizma! Proč s stariimi nazori in omejenim in sebičnim obzorjem! Živel napredek!

A. K. (Maribor):

Ustavljena imenovanja.

Kakor se sliši, čita in poroča, so baje ustavljena napredovanja državnega uradništva. Ali je to res? Najbrž samo pri nižjih kategorijah, kakor je pri nas že navada, saj so ti reveži že itak nava-jeni laziti počasi naprej po oslovski lest-

vici. In sedaj se jim še tukaj delajo zapreke in to v sedanji največji mizeriji in najbolj kritičnem gmotnem položaju, ko že mesece tako težko čakajo na izplačilo novih draginskih doklad. Mesto da bi avanzirali uradniki po zasluženju dobi in žalibog še po zastareli pragmatiki, se jim še vzame ta edina, po zakonu pripadajoča pravica. Nezadovoljstva in krivice je že dovolj. Dajte tem zaslužnim možem kar jim gre; saj vendar državo prav nič ne stane, če napreduje uradnik v višji čin, katerega plačo že morda več let uživa. Vzor bi naj bila poštna in železniška uprava; pri teh strokah ne boste našli recimo uradnika v X. čin. razredu z osivelimi lasmi in okoli 45 let starega družinskega očeta, kakor jih vidimo v obilnem številu pri sodnijah, finanči, glavarstvih itd. Ali ne služimo vsi eni državi in enemu kralju? Zakaj ta razlika in krivica!

Krivda pri nekaterih resortih ne leži toliko v Ljubljani, nego bolj pri ministrstvih v Beogradu, katera gotovo narekujejo pokrajinskim oblastim strogo štedenje. Ali tukaj ne boste nič prištedili; morate seči po višjih nepotrebnih glavah in kjer se vsled prevelikih doklad več kot razkošno živi, medtem ko nižji uradnik svojo ubogo družino v neizmeri bedi preživlja in v sedanji splošni draginji radi stradanja ne more več službe tako opravljati, kakor bi jo sicer moral.

Sedanje reduciranje uradništva napredovanja pač ne more tangirati, ko že sedaj itak vsaka oblast mora vedeti, kateri uradnik ostane v službi, kateri bode upokojen ali kateri nesrečnež bode odpuščen. Uradnik s srednjo službeno dobo in s prav dobro kvalifikacijo mora napredovati, če je na vrsti in to ne po milosti višjih, temveč po zakonu, ker si je to zaslužil.

Apeliramo na merodajne oblasti, odstranite krivico, ki tlači reveže v teh obupnih časih, in g. poslance prosimo, da podpirajo pokrajinske oblasti v tem oziru na merodajnih mestih v Beogradu, ako leži krivda pri kakšnem trdovratnem ministru, kateri morda ne ve, da je uradnik temelj državi in kateri nima pojma o bedi uradništva.

Našim kolegom v sosednji revni Avstriji gotovo ne gre dobro, toda zadovoljni so, ker vedo, da jim država nudi vse, kar le dati more. Dobivajo pravočasno draginji precej primerne draginske doklade in kar je jako važno za ambiciozno delo v uradih, dajo jim pošten avanzma. To vendar vsak ve, da je avstrijski uradnik z enako službeno dobo našega že zdavnaj prekoračil za dva činovna razreda. Sicer so tudi pri nas nekateri prav pridno napredovali, preskočili so kar činovne razrede; toda to je bila mani njih zasluga, nego delo njihovih političnih mogočnejšev. Drugi zaslužni so daleč, daleč v činu zaostali, tako da ne bodo svojih kolegov nikoli več dosegli ali vsaj ne v doglednem času.

Namen tega članka je torej, da se v napredovanju zaostalim že enkrat krivica popravi in se jih tudi imenuje.

Poslovale so sicer neke komisije radi pretiranih imenovanj — ker so to zahtevali nekateri g. poslanci, ki so uvideli, da ne gre tako naprej, toda o uspehu delovanja teh komisij ni bilo dosti slišati: bilo je vse bolj na papirju. To pa je gotovo, da ni imel nobeden nižjih uradnikov s tem kakšnega dobička, če se je

tudi kak nekvalificiran protežiranec odstranil iz državne službe.

Ne čakajte na novo pragmatiko, saj še ni dozorelo žito, iz katere moke bomo pekli kruh za dobo, ko stopi v veljavo nova, moderna službena pragmatika!

Vestnik.

Redukcija. Iz Beograda poročajo: Po pravilniku za redukcijo državnih nameščencev, ki bo veljal za vso državo, se odpuste iz državne službe v prvi vrsti oni uradniki, ki ne znajo službenega jezika, in ki še doslej ne poznajo obeh pisav (latinice in cirilice). Odpuste se oni nameščenci, ki so se pregrešili v svoji uradniški službi s tem, da so delovali proti državi. Njihovo krivdo bodo ugotovili disciplinarna sodišča. Od kvalificiranih uradnikov se imajo odpustiti predvsem oni, ki so izpolnili 40 let državne službe ali pa ki so stari že 60 let. Ako bo v kakem državnem uradu preveč kvalificiranih uradnikov, se premestijo v druge urade, ki nimajo dovolj uradništva. Dalje se odpuste nekvalificiranci, ako so odveč. Od nekvalificiranih uradnikov ostanejo v državni službi v Srbiji in Črni gori vojni invalidi in borci na solunski fronti. Ako so taki uradniki zunaj Srbije ali Črne gore se nanašajo te določbe tudi nanje, v kolikor so se borili v srbski vojski. Parlamentarno komisijo za redukcijo uradništva tvori sedem poslancev (po eden od vsake parlamentarne skupine), pet uradnikov in zastopnika Zveze državnih nameščencev. Za Slovence sta v komisiji posl. Reissner in Sagadin, ki delujeta dogovorno ter slučajno stanujeta skupaj.

»Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo ima 26. marca t. l. ob 15. (3.) uri popoldne svoj redni občni zbor v mestni posvetovalnici (mestni magistrat), s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika;
2. Poročilo tajnika;
3. Poročilo blagajnika;
4. Poročilo pregledovalcev računov;
5. Slučajnosti;
6. Volitev odbora in sicer predsednika, 8 odbornikov in 4 namestnikov, 2 pregledovalcev računov in njih namestnikov. — Odbor.

Poziv! Vsem »Nabavljalnim združenjem državnih uslužbencev v Sloveniji. Z razpisom z dne 24. januarja 1922, broj 217 Saveza Nabavljalčih Zadruga u Beogradu se vrši redovna skupščina Saveza dne 25. marca 1922 v Zagrebu. V interesu vseh zadrug je želeli, da se te skupščine udeležijo vse zadruge državnih uslužbencev v Sloveniji po svojih dele-

gatih. Glavne točke predlogov, katere naj bi te zadruge na skupščini stavile, bi bile: 1. Ustanovitev »Podsaveza« za Slovenijo s sedežem v Ljubljani. 2. Brezobrestni obratni kapital za finansiranje vseh zadrug in Podsaveza. 3. Nakazilo prostorov za zadruge oziroma plačanje najemnine in fonda »Saveza«. 4. Takojšnje uveljavljenje člena 79. Uredbe o zadrugah. V predvečer, dne 24. marca 1922 naj bi se vršil sestanek vseh delegatov iz Slovenije, kjer bi se setavili vsi predlogi, ki naj bi se stavili prihodnji dan na skupščini. Upravni odbor Nabavljalne zadruga v Ljubljani naj bi prevzel in vodil, da nastopijo vse zadruge v Sloveniji enotno (določil lokal in objavi v dnevnikih). — Z združnim pozdravom Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Metliki.

Bežé! Kr. policijsko ravnateljstvo v Ljubljani je dobilo tale dopis: Ker mi z nakazano mesečno plačo in draginskimi dokladami ni možno se poštenim potom preživljati in to odgovornosti polno naporno dolgotrajno dnevno službo brez oddiha lačen in raztrgan opravljati, sem vsled tega prisiljen 1. 4. 1922 iz službe izstopiti, kar blagovoli pol. ravnateljstvo vzeti na znanje. Ljubljana, 10. 3. 1922. E. B. detektiv. — Priobčujemo brez komentarja.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali: Gg. uradniki davčnega urada v Celju 56 K. G. Miklaužič Jože, ravnatelj pom. uradov stola sedmorice v Zagrebu nam je poslal 120 K, ki so jih darovali gg. Vitanović, Grisogono in Miklaužič vsi na odd. B. stola sedmorice v Zagrebu, a po 40 K, mesto venca na grob rajnkemu g. Viljemu Hrovatu v Ljubljani, kot očetu pis. oficijala g. Viljema Hrovata v Zagrebu. G. Živic Ferdinand v Celju 10 K. G. Hočevar Ivan, davčni upravitelj, Ljubljana 5 K. Srčna hvala vsem!

Uprava.

VABILO

k rednemu občnemu zboru Nabavljalne zadruga državnih uslužbencev in vpokojencev v Kranju r. z. z o. z.,

ki se bo vršil dne 8. aprila 1922 ob 20. uri pri Finku v Kranju.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega in nadzorstvenega odbora.
2. Pregled in odobritev računskega zaključka za leto 1921.
3. Volitev novih odbornikov.
4. Razni predlogi (sprememba pravil, najetie posojila itd.).

Ako občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, se bo vršil pol ure na to z istim dnevnim redom ob vsaki udeležbi.

Načelstvo,

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI



dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvu, zaznambi na službene prejeme in zastavi življenjskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: **7% obresti.**

HRANILNE VLOGE SE OBREŠTUJEJO PO

4%

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt

